

יגדיל תורה

חברת לזמדי שי"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

חושך גלמודי, מהנאמך כפרש חוקר

איפה המקור לנישוק המזוזה ?

אונקלוס בר קלונימוס איגיר שדר קיסר גונדא דרומאי אבתריה ... כי נקמי ליה ואולי חזא מזוזתא [דמנחא אפתחא] אותיב ידיה עלה ואמר להו מאי האי אמרו ליה אימא לן את אמר להו מנהגו של עולם מלך בשר ודם יושב מבפנים ועבריו משמרים אותו מבחוץ ואילו הקב"ה עבריו מבפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם איגיר תו לא שדר בתרית עבודה זרה יא.

נפסק בשו"ע (סימן רפה סעיף ב ברמ"א): "יש אומרים כשיוצא מן הבית יניח ידו על המזוזה (מהרי"ל), ויאמר ד' ישמור צאתי ובואי מעתה ועד עולם (מדרש), וכן כשיכנס לבית, יניח ידו על המזוזה".

ובדרכי משה הארוך מביא המהרי"ל ומוסיף ע"ז: "וענין הנחת יד שכתב, מוזכר בהדיא בפ"ק דע"ז (יא.)", וכן בביאור הגר"א על הרמ"א מציין לגמ' בע"ז.

בשו"ת רבי עקיבא איגר (יו"ד סימן נח) כתב: "והך מילתא גופא להניח ידו על המזוזה אין לו מקור בש"ס רק בשו"ע (סי' רפ"ה) בהג"ה בשם מהרי"ל".

בספר "הכתב והקבלה" תמה על מה שכתב הגרעק"א שאין לזה מקור בש"ס, הרי מקורו מפורש במעשה של אונקלוס הגר.

ותירץ בספר "זכר נתן" שמהגמ' אין הוכחה שחייב להניח ידו על המזוזה, דמה שאונקלוס הניח ידו על המזוזה היה רק לעורר את לב החיילים, שהרי המלך אסר אותם לדבר איתו והוצרך לעשות מעשה שיתחילו לדבר איתו.